

SLUTTRAPPORT

Prosjektnummer- og navn: 2009.1.0502 – Introhuset

Et samarbeidsprosjekt mellom LHL Hadsel, Hadsel Kommune v. integrering, bosetting og opplærings-senteret Ibos og Hadsel Internasjonale Forening

Virksomhetsområde: Forebygging

Søkerorganisasjon: Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL)

Sammendrag

Prosjekt Introhuset ble etablert etter initiativ fra LHL Hadsel i 2009, og er realisert i samarbeid med Hadsel Internasjonale Forening og Integrering, Bosetting og Opplæringssenteret i Hadsel Kommune (IBOS). Prosjektet ble tildelt 385 000 kroner fra Exstrastiftelsen Helse og Rehabilitering, og er avsluttet 31.12.2011

Tettstedet Melbu i Hadsel hadde i oppstartsåret 2009, som i dag, en innvandrerbefolkning på om lag 16-17 % av det totale innbyggertall. Behovet for en møteplass på tvers av kulturer, en alternativ arena for språktrening og integrering samt ønsket om å nå ut med informasjonstiltak om sammenhengen mat/helse/trivsel resulterte i Kafé Introhuset, som åpnet i LHL-huset i Desember 2009. Tilbudet er nå flyttet til Melbu Samfunnshus / Ibos hvor det er åpent med kantine/ matservering en dag i uken. Her møtes nordmenn og innvandrerbefolkning bl.a gjennom øvelsene til det flerkulturelle damekoret Godt Blanda som øver samtidig. Dette tilbudet blir videreført etter prosjektperioden.

I prosjektperioden har det vært avholdt kurs i ernæring, helse og trening og kurs i tannpleie og tannhelse i samarbeid med tannlege. Introhuset har etablert treningstimer for kvinner på det lokale treningssenteret. Prosjektet har medvirket i flerkulturelle arrangementer, arrangert egne konserter og bidratt i markeringen av verdensdagen for psykisk helse med fokus på flerkultur. Det er etablert kontakt med kvinnegruppa i Hadsel Jeger og Fiskeforening som ønsker å inkludere innvandrerkvinner i sine aktiviteter. Prosjektet har også lagt vekt på helse/trivsel gjennom aktiv samfunnsdeltakelse i kulturliv og på områder utenfor idrett og fysisk trening.

Det er etablert egen fadderordning for ungdommer med innvandrerbakgrunn som vil lære om konsertavvikling, lyd og lys gjennom stedets blues/rockeklubb som har egen konsertscene, og her vil det våren 2012 bli tilbudt grunnleggende musikkopplæring.

Høsten 2011 begynte Introhuset arbeidet med å etablere en samtalegruppe for unge menn rundt tema kjønnsroller, sex og samliv, og dette vil bli videreført av Ibos i samarbeid med lege som har sagt seg villig til å lede samtalegruppa i 2012

Kap 1. Bakgrunn for prosjektet / Målsetting

Melbu - En fiskerlandsby i forandring.

En offensiv kommunal bosettingspolitikk (bosetting av 230 flyktninger på fire år) i tillegg til Bankplassen asylmottak med om lag 200 asylsøkere, forandret i løpet av kort tid gatebildet og befolkningssammensetningen i tettstedet Melbu. På det tidspunkt prosjektet Introhuset ble initiert representerte innvandrerbefolkningen 16-17 % av det samlede innbyggertall. En ny og fremmed situasjon, både for lokalbefolkningen og ikke minst for de nybosatte, hvorav en betydelig andel av disse kom direkte fra FN-leir til Melbu ytterst på Hadseløya i Vesterålen

De nybosatte flyktningene deltar i liten grad i samfunnsliv, lag og foreninger, og svært få benytter seg av treningstilbud eller andre helsebringende fritidsaktiviteter. Dårlig økonomi, manglende nettverk og liten kunnskap om kulturelle koder gjør at mange faller utenom tilbudene som finnes på stedet. Mange har også behov for informasjon om tilberedning av sunn mat ut fra det vareutvalg som finnes i norske butikker.

LHL Hadsel ønsket som frivillig aktør å skape en møteplass for de forskjellige befolkningsgruppene på stedet og tok initiativ overfor Hadsel Internasjonale Forening og Ibos, som er Hadsel kommunes integrerings og bosettingssenter. Prosjektet Introhuset ble definert, og de mest sentrale punktene i prosjektbeskrivelsen fokuserer på trening, sammenhenger mellom ernæring og helse, etablering av språkpraksisplasser og av flerkulturell aktivitet

Senter for virksomheten blir LHL-Huset i Melbu sentrum, hvor målsettingen er å skape et all-aktivitetshus, et sosialt tilbud etter jobb/skoletid og en arena for å drive forebyggende helsearbeid.

Prosjektet Introhuset blir etablert med styringsgruppe bestående av en representant fra Ibos, en representant fra LHL Hadsel og en representant fra Hadsel Internasjonale Forening. Det blir besluttet å ansette en prosjektleder for å koordinere arbeidet. Introhuset får en kostnadsramme på 425 000, og 7. desember 2009 er prosjektet en realitet gjennom en bevilgning på 385 000 fra Extrastiftelsen Helse og Rehabilitering.

Kap 2. Prosjektgjennomføring / Metode

2.1 Kafè Introhuset

Kafèen ble åpnet i andre etasje på LHL huset i Melbu sentrum i desember 2009 og ble drevet med åpningstid en kveld i uka. Utover 2010 sank oppslutningen om tilbudet gradvis, og på tross av flere justeringer underveis, kom det til et punkt hvor Kafè Introhuset ikke fungerte etter de beskrevne intensjoner som all-aktivitetshus og møteplass. Tilbudet ble erstattet med kantinedrift på dagtid i LHL-huset, men også her ble oppslutningen så dårlig at det ble bestemt å flytte kantinedriften til Ibos lokaler, i samfunnshuset på Melbu. Her er det nå åpent en dag i uken.

2.2 Treningstilbud

Introhuset har samarbeidet med stedets treningssenter, Friskhuset. To ulike samarbeidsavtaler har vært benyttet. I den første avtalen kjøpte prosjektet treningstid fra Friskhuset på gruppebasis, og denne avtalen er senere reforhandlet slik at prosjektet har subsidiert treningene til den enkelte bruker.

Brukerne har vært kjønnsdelt (kvinnegrupper og grupper for menn). Brukerne har fått prøve hele, eller deler, av timene som finnes på treningsentret. Fra januar 2011 er dette videreført til egne dametimer rett etter skoletid. Det er valgt å gjøre det på denne måten da kulturforskjellene på dette området er forholdsvis store.

2.3 Kultur / Samfunnsdeltagelse

Det har i prosjektperioden vært avviklet en rekke flerkulturelle arrangementer i regi av Introhuset. Dette har vært konserter, utstillinger, internasjonal høytidsfest og lignende. I arbeidet med disse arrangementene har de nybosatte / introduksjonsdeltagerne hatt ansvar for ulike deler av gjennomføringen. Målsettingen her har vært å synliggjøre Hadsel som en kommune med en internasjonal befolkning og å skape nye arenaer for samfunnsdeltagelse hos nye innbyggere. Det er etablert en fadderordning for musikkinteressert innvandrerungdom på musikkklubben Blues Invest som har egen scene og konsertlokale på Melbu. Her vil det i 2012 bli avholdt kurs i arbeid med lyd/lys og bli tilbudt grunnleggende musikkopplæring. Prosjekt Introhuset har også samarbeidet med Verdensdagen for Psykisk Helse og bidratt til at markeringen i Hadsel har fått et flerkulturelt innhold.

2.4 Mat / Helse

I prosjektperioden har det vært avholdt kurs i ernæring, helse og trening, og kurs i tannpleie og tannhelse i samarbeid med tannlege. På kafé Introhuset, og nå senere på kantina etter flyttingen til samfunnshuset har det vært en målsetting å øke bevissthetsnivået på sammenhengen mellom riktig kosthold og helse.

Det er etablert kontakt med kvinnegruppa i Hadsel Jeger og Fiskeforening som bl.a. avholder fiskekurs for kvinner, kurs i tilberedning av selvfanger fisk og vilt og gruppa arrangerer turer og friluftaktiviteter i nærområdet. Mange av kvinnegruppas aktiviteter er sammenfallende med Introhusets målsetting om bedre helse og trivsel gjennom fysisk aktivitet, og det er en målsetting for 2012 å inkludere flere kvinner fra de nybosatte i disse aktivitetene og det er interesse for å avholde egne kurs tilpasset denne gruppen.

Høsten 2011 startet Introhuset arbeidet med å etablere en samtalegruppe for menn med vekt på tema kjønnsroller, sex og samliv. Spesielt blant unge menn er det behov for kommunikasjon og utfyllende informasjon om koder og kjønnsroller i en ny kultur. Gruppa skal møtes ukentlig og ha samlinger på en times varighet. Det grunnleggende arbeidet som er gjort til nå vil bli videreført av Ibos i samarbeid med mannlig lege som har sagt seg villig til å lede samtalegruppa i 2012

2.5 Gjennomføring / problemstillinger

Prosjekt Introhuset har skiftet prosjektleder tre ganger siden oppstarten. Dette i tillegg til at kafèdriften på LHL-Huset ble avviklet i løpet av høsten 2010, og at Hadsel Internasjonale Forening i 2011 har opphørt / vært inaktiv en tid har nødvendigvis preget aktiviteten og veivalget i 2011. Når ny prosjektleder tiltrådte sommeren 2011 ble det besluttet å arbeide mot

prosjektets grunnleggende verdier og målsettinger, helse, trivsel og inkludering, ved kontakt mot eksisterende lag og foreninger, og samtidig opprettholde det subsidierte treningstilbudet på Friskhuset.

Kap 3. Resultater / Resultatvurderinger

Forebyggende helsearbeid og integrering / inkludering er tidkrevende prosesser. Samfunnet gir enkeltindividet muligheter, men setter også rammer og begrensinger for livsutfoldelse og aktivitet. I dette bildet kan ytre faktorer være like avgjørende for livsstil, personlig utvikling, helse og trivsel som enkeltindividets personlige valg og ønsker. Et samfunn med verdier vi i Norge tradisjonelt betegner som positive, med sterk lokal identitet og samhold, kan tilsvarende oppleves ekskluderende, ignorant og kaldt for de som ikke omfattes av dette samholdet.

Forsøket med flerkulturell kafè i Melbu sentrum viste at ”konstruerte” møteplasser mellom befolkningsgrupper vanskelig lar seg opprettholde over tid. Etter at nyhetens interesse la seg sank oppslutningen dramatisk. En naturlig målgruppe for dette tilbudet, ressurspersoner og lokalbefolkning med ønske om å inkludere nye innbyggere er ofte aktive bidragsyttere på andre områder i lokalsamfunnet, i lag og foreninger, og det er mer hensiktsmessig å bruke slike nøkkelpersoner aktivt i inkluderingsprosessen.

Det er også naturlig å tenke seg at nordmenn som lider av fordommer og fremmedfrykt aldri vil oppsøke en slik kafè. Og dermed bidrar ikke et slikt tilbud til å øke bevissthetsnivået hos denne gruppen som er viktig å nå fordi de i stor grad vanskeliggjør integreringsarbeidet i små lokalsamfunn.

Kaféen og senere kantina har imidlertid fungert godt som arena for helseinformasjon og for å nå prosjektets målsetting om økt bevissthet på sammenhenger mellom ernæring og helse/trivsel. Det er gjennomført kurs og veiledning kombinert med tilberedning og planlegging av innkjøp. Flere av deltakerne har fått kompetansebevis og det serveres nå sunn mat av høy kvalitet hver onsdag. I tillegg til kantinedrift er det startet et annet integreringsprosjekt ved IBOS. Det er et damekor hvor norske og utenlandske damer synger hver onsdag. Koret benytter seg av kantina etter øvelsene, og dette er blitt en arena hvor introduksjonsdeltakere og lokalbefolkningen møtes. Innslaget av norske damer har økt gradvis, og det har også kontakten mellom de norske og introduksjonsdeltakerne

Treningstilbudet på Friskhuset har gitt gode resultater. Etter de første justeringene av tilbudet hvor det ble tilbudt egen treningstid for kvinner har flere av deltakerne begynt å trene på ordinære timer på kveldstid, og det er nå flere som har trent regelmessig og benyttet seg av tilbudet over en lengre periode, og Introhuset har her klart å skape en treningskultur og motivasjon for å ivareta egen helse som ikke fantes før prosjektet ble igangsatt. Vi ser at flere av de nybosatte nå søker seg mot idrettsmiljøet, og det er etablert eget fotballag som gir meningsfull fritid for unge mannlige introduksjonsdeltakere, en gruppe som tidligere har falt utenfor regulære tilbud.

Kulturmarkeringene og konsertene som i prosjektperioden har vært arrangert av Introhuset har gitt resultater i form av synliggjøring av det mangfoldet som nå finnes i Hadsel Kommune. Aktiviteten har gitt deltakerne større nettverk, skapt nye bekjentskaper og gitt kunnskap og

erfaring i den praktiske gjennomføring av kulturarrangementer. Reell integrering / inkludering innebærer å skape arenaer for gjensidig kulturkommunikasjon mellom lokalbefolkning og nybosatte. I prosjektperioden har Introhuset bidratt til å introdusere ny matkultur, markere alternative høytidsfeiringer og å fremme musikk, kunst og andre kulturuttrykk. Dette er en nødvendig og viktig del av en gjensidig kommunikasjon i et lokalsamfunn i endring, det skaper nye rom i fellesskapet og gir den enkelte selvtillit og trygghet for egen kultur og tradisjon.

Kap. 4. Oppsummering / Konklusjon

Introhuset er det første større samarbeidsprosjekt mellom Hadsel Kommune som bosettingsansvarlig og det frivillige organisasjonsliv, representert ved samarbeidspartnerne Hadsel Internasjonale Forening og LHL Hadsel. Det er gjennom prosjektet gjort verdifulle erfaringer på et krevende arbeidsområde, forebyggende helsearbeid og integrering. Områder hvor det lokalt og nasjonalt finnes lite av enhetlige strategier og utprøvd metodikk for samarbeid mellom offentlige og frivillige aktører.

Prosjektets plattform med målsettinger utarbeidet fra tre ulike samarbeidspartneres interessefelt / virksomhetsområde kan i ettertid synes å favne for bredt for å oppnå tilfredsstillende resultater på alle de ønskede områdene. Et generelt problem med prosjektbasert arbeid er gjennomtrekk / dårlig kontinuitet i prosjektledelsen, det skyldes ofte lav stillingsprosent og ansettelsesforholdets tidsavgrensning, slik at mange finner seg annet arbeid og hopper av underveis. Med tre prosjektledere på mindre enn to år bør erfaringen fra Introhuset være at lignende prosjekter i fremtiden gis større administrative ressurser og strekkes over en lengre tidsperiode. Områdene hvor Introhuset har lyktes i sitt oppdrag er de områdene hvor det har vært oppfølging over tid.

Sett under ett har prosjekt Introhuset likevel lyktes i å starte prosesser hos den enkelte, og ute i det samfunnet hvor nordmenn i alle farger skal leve sammen.